

Nr 666

Av herrar **Tobé** och **Jönsson** i Ingemarsgården, *angående instruktörsverksamheten inom idrottsrörelsen.*

(Lika lydande med motion nr 541 i Första kammaren)

Idrottsrörelsen är den i vårt land särklassigt största folkrörelsen. Den har förmågan att attrahera människor ur alla samhällsskikt, och i mycket hög grad fångar den de ungas intresse. Idrotten har i stort sett inga rekryteringsproblem. Dess stora bekymmer består i bristen på ändamålsenliga lokaler samt framför allt i otillräckligt antal ledare — och då i första hand kvalificerade sådana.

Eftersom människorna i det moderna samhället allt mer och mer använder sig av allsköns tekniska hjälpmedel såväl i arbetslivet som i hemmet och på fritiden undergrävs i mycket snabb takt den fysiska hälsan. Muskelgrupper, som av olika anledningar inte brukas, förtvinar eller avtar i styrka. Detta medför i sin tur att den allmänna fysiska konditionen rubbas. Individens motståndskraft minskas, och mottagligheten för olika slag av sjukdomar ökas i samma takt. En fysisk belastning — något över det vanda — klarar inte människokroppen, och bara känslan av att inte orka med en eller annan påfrestning verkar också som en psykisk belastning. Det är därför inte att förundra sig över att nutidsmänniskan med alla olika tekniska möjligheter till arbete och förflyttning med ringa eller obetydlig insats av kroppskrafterna inte klarar det högt uppdrivna tempot. Hon känner sig jäktad och otillräcklig. Den moderna stressen är på god väg att bli vår främsta folksjukdom.

Det är ytterst angeläget att samhället skyndsamt vidtar åtgärder för att bättre rusta människorna mot denna förödande och ur samhällelig synpunkt oroväckande fysiska och psykiska försämring. Av vad som tidigare anförts framgår att idrottsrörelsen rätt utnyttjad och understödd skulle kunna bli en viktig faktor i det här sammanhanget. Att i samhällets egen regi söka åstadkomma effektiva åtgärder, särskilt för motionsidrotten, skulle säkerligen bli mångdubbelt både besvärligare och kostsammare.

Till Sveriges riksidsrottsförbund finns för närvarande anslutna drygt 40 specialidrottsförbund. Den rent föreningsmässiga och organisatoriska delen av de olika idrotternas verksamhet har under senaste 10-årsperiod erhållit föredömligt stöd från samhällets sida — främst genom en alltmer utbyggd konsulentverksamhet.

Men det behövs också ett på motsvarande sätt organiserat instruktörsarbete på både det lokala och det centrala planet. Detta skulle kunna få en ur många synpunkter stor praktisk betydelse för både idrottsrörelsen, skolan och människornas fritidssysselsättning över huvud taget. Eftersom det här är fråga om ett mycket stort antal specialidrotter med i hög grad olikartade krav på uppläggningsen av den tekniska instruktionen och träningen är det orealistiskt att tänka sig att en och samma instruktör skulle på det lokala planet leda undervisningen i ett flertal eller rent av alla grenar. På det regionala och centrala planet är för övrigt en sådan uppläggning genomförbar.

Den både praktiskt och ekonomiskt fördelaktigaste lösningen av frågan om effektivare insatser till stöd för både tävlings- och motionsidrott synes vara att staten anvisar medel för anställande av specialinstruktörer centralt och dessutom lämnar anslag till kursverksamhet för utbildning av lokalt och regionalt verksamma instruktörer av detta slag. Som huvudman för verksamheten kan Sveriges riksidrottsförbund fungera i likhet med vad som gäller konsulentinstitutionen. Till grund för fördelningen av instruktörsanslagen specialförbundsvis bör lämpligen läggas respektive specialförbunds medlemsantal (klubbar eller enskilda idrottsutövare). De små och medelstora förbunden kan till en början förslagsvis arvodesanställa kvalificerade instruktörer eller efter vissa riktlinjer gå samman om en gemensam heltidsinstruktör för två idrotter. Som tidigare anförts skulle en sådan lösning av instruktörsfrågan medföra många fördelar, av vilka här kan nämnas några av de mera väsentliga:

1. Som en extra följdverkan skulle det för svensk toppidrott synnerligen besvärliga och betungande instruktörsproblemet kunna bringas ett gott stycke på väg mot en effektiv lösning. Detta skulle i sin tur rent propagandamässigt verka stimulerande även på ungdomen och folk i gemen och sålunda locka till egen fysisk träning. Svensk idrott har tyvärr under senare delen av efterkrigstiden fått se sig passerad av ett mycket stort antal nationer i internationella sammanhang. Endast som exempel kan nämnas ett par av de internationellt största grenarna: friidrott och brottning.

Som en naturlig del i specialinstruktörernas arbetsuppgifter skulle bland annat ingå instruktion av den nationella eliten och ledning av centrala sammandragningar och kurser för aktiva och ledare.

2. De speciella kursanslagen skulle medföra möjligheter för de olika specialidrotterna att mera systematiskt utbilda regionala och lokala instruktörer.

De centrala specialinstruktörerna bör här vara givna kursledare och även som en väsentlig arbetsuppgift ha sig förelagda att utarbeta ändamålsenlig instruktionslitteratur o. d.

3. De sålunda under punkt 2 omnämnda lokala instruktörerna skulle på sina respektive hemorter — i skolor, inom idrottsföreningar och på kom-

munala idrottsanläggningar — förmedla sina kunskaper till olika kategorier av utövare och dessutom stimulera till ny och ökad aktivitet.

Vad vi nu anfört får ses som ett påpekande om det väsentliga i att idrottens instruktörsfråga bringas till en snabb lösning. Att de centrala instruktörerna engageras specialidrottsvis är därvid enligt vårt förmenande en bärande princip, som icke utan synnerligen starka skäl bör frångås. De övriga detaljfrågorna bör bli föremål för speciell utredning. Hit hör då bl. a. det samhällseliga stödets fördelning mellan stat och kommun ävensom synpunkter på och åtgärder för instruktörernas engagemang och anställning inom andra delar av arbetsmarknaden. Man har nämligen anledning anta att instruktörsbefattningen för flertalet kommer att bli tidsmässigt räknat kortare än inom andra yrken.

Under hänvisning till det anförda får vi därför yrka, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande formerna för förbättrade samhällsin-satser till stöd för väsentligt utvidgad instruktörsverksamhet inom idrottsrörelsen både på det centrala och det lokala planet och innefattande ledning av såväl tävlings- som motionsidrott.

Stockholm den 26 januari 1964

Erik Tobé

Elias Jönsson

i Ingemarsgården